

DÂN SỐ HỌC ĐẠI CƯƠNG

1. Mã học phần: SOW1101

2. Số tín chỉ: 03

3. Học phần tiên quyết:

Xã hội học đại cương - SOC1050

4. Ngôn ngữ giảng dạy: Tiếng Việt

5. Giảng viên

Họ và tên: Nguyễn Thị Kim Hoa

- Chức danh, học hàm, học vị: Phó giáo sư, Tiến sĩ

- Đơn vị công tác: Bộ môn Xã hội học Dân số và Môi trường, Khoa XHH, Trường ĐHKHXH&NV, ĐHQGHN

6. Mục tiêu học phần:

+ Nội dung kiến thức: Giảng dạy và truyền thụ cho sinh viên các trường Đại học, Cao đẳng những kiến thức cơ bản về dân số học bao gồm mức sinh, mức chết và các yếu tố ảnh hưởng đến mức sinh và mức chết; di dân và đô thị hoá; chính sách dân số và dự báo dân số.

+ Về kỹ năng: Trang bị kiến thức chung về các phương pháp điều tra dân số, cách tính các công thức tính tỷ suất gia tăng, mức sinh, mức chết, di dân của dân số, giúp học sinh rèn luyện kỹ năng tư duy, phân tích, biết cách tính toán, đọc số liệu dân số.

+ Về thái độ người học cần đạt được: Nhận thức được ý nghĩa và tầm quan trọng của học phần. Nâng cao kiến thức, tích cực tuyên truyền công tác dân số và kế hoạch hoá gia đình.

7. Chuẩn đầu ra của học phần (kiến thức, kỹ năng, thái độ):

Về kiến thức: Sinh viên có kiến thức về các vấn đề chung của học phần Dân số học đại cương, nắm được các khái niệm cơ bản về dân số học, các học thuyết về dân số, vận dụng được các lý thuyết để giải thích các vấn đề dân số.

Về kỹ năng: Sinh viên có kỹ năng thuyết trình, làm việc theo nhóm, có khả năng vận dụng các công thức để tính toán các vấn đề của dân số học, có kỹ năng tổng hợp và đánh giá các chính sách dân số, các phương pháp dự báo dân số.

Về thái độ: Sinh viên nhận thức được tầm quan trọng của học phần Dân số học đại cương, ý nghĩa xã hội của việc nghiên cứu, phân tích và đánh giá dân số, chính sách dân số.

8. Phương pháp kiểm tra, đánh giá:

* Đánh giá thường xuyên và thái độ học tập: 10%

* Đánh giá giữa học phần: 30%

* Đánh giá hết học phần: 60%

9. Giáo trình bắt buộc (tác giả, tên giáo trình, nhà xuất bản, nơi xuất bản, năm xuất bản):

1. Nguyễn Thị Kim Hoa, *Bài giảng dân số học*, Khoa Xã hội học, 2007.
2. Tổng Văn Đường (Chủ biên), *Giáo trình dân số học* (dùng cho sinh viên ngoài ngành dân số), Bộ môn dân số, Trường Đại học Kinh tế Quốc dân, Hà Nội, 1998.
3. Tổng Văn Đường (Chủ biên), *Dân số học* (Tài liệu dùng cho lớp bồi dưỡng cán bộ dân số), Trung tâm dân số, Trường Đại học Kinh tế Quốc dân, Hà Nội, 1998.
4. Nguyễn Kim Hồng, *Dân số học đại cương*, NXB Giáo dục, TPHCM, 2000.

10. Tóm tắt nội dung học phần (mỗi học phần tóm tắt khoảng 120 từ):

Trang bị cho người học những kiến thức cơ bản về dân số học bao gồm đối tượng và phương pháp nghiên cứu dân số, các tỷ suất gia tăng dân số, tình hình gia tăng dân số trên thế giới và Việt Nam, các học thuyết dân số, cơ cấu dân số. Học phần giúp cho sinh viên hiểu và biết cách tính toán các công thức tính mức sinh, mức chết, và phân tích các yếu tố ảnh hưởng đến mức sinh và mức chết. Ngoài ra, học phần cũng giới thiệu quá trình di dân và đô thị hoá ở Việt Nam, các phương pháp dự báo dân số và chính sách dân số ở một số nước và Việt Nam

11. Nội dung chi tiết học phần (chương, mục, tiểu mục...):

Chương 1. Đối tượng và phương pháp nghiên cứu

1.1. Định nghĩa

1.2. Đối tượng nghiên cứu

1.3. Phương pháp nghiên cứu

Chương 2. Gia tăng dân số

2.1. Phương trình dân số

2.2. Các tỷ suất gia tăng dân số

2.2.1. Tỷ suất gia tăng tự nhiên

2.2.2. Tỷ suất gia tăng thực tế

2.3. Gia tăng dân số thế giới

2.4. Gia tăng dân số Việt nam

Chương 3. Các học thuyết về dân số

3.1. Học thuyết Malthus

3.2. Lý thuyết Quá độ dân số

Chương 4. Cơ cấu dân số

4.1. Cơ cấu dân số theo tuổi

4.2. Cơ cấu dân số theo giới

4.3. Cơ cấu dân số theo tuổi và giới tính (Tháp dân số)

4.4. Cơ cấu dân số theo trình độ học vấn

4.5. Cơ cấu dân số theo nghề nghiệp

4.6. Cơ cấu dân số theo dân tộc

4.7. Cơ cấu dân số theo tôn giáo

Chương 5. Mức sinh và các yếu tố ảnh hưởng

5.1. Khái niệm và các thước đo đánh giá mức sinh

5.1.1. Khái niệm

5.1.2. Tỷ suất sinh thô (CBR)

5.1.3. Tỷ suất sinh chung (GFR)

5.1.4. Tỷ suất sinh đặc trưng theo tuổi (ASFR)

5.1.5. Tổng tỷ suất sinh (TFR)

5.1.6. Tỷ suất tái sinh sản thô (GRR)

5.1.7. Tỷ suất tái sinh sản tinh (NRR)

5.2. Các yếu tố ảnh hưởng đến mức sinh

Chương 6. Mức chết và các yếu tố ảnh hưởng

6.1. Khái niệm và các thước đo đánh giá mức chết

6.1.1. Khái niệm

6.1.2. Tỷ suất chết thô (CDR)

6.1.3. Tỷ suất chết đặc trưng theo tuổi (ASDR)

6.1.4. Tỷ suất chết không tuổi (IMR)

6.2. Những đặc trưng về chết và các yếu tố ảnh hưởng

Chương 7. Di dân và đô thị hoá

7.1. Di dân

7.2. Đô thị hoá

Chương 8. Dự báo và chính sách dân số

8.1. Dự báo dân số

8.2. Chính sách dân số